תלמוד ירושלמי · מפרשים · גליוני השס · נשים

גליוני השס על ירושלמי קידושין

רבי יוסף ענגיל

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליוני השס על ירושלמי קידושין

רבי יוסף ענגיל

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליוני-השס-על-ירושלמי-קידושין/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ה 4
הלכה ו 4
הלכה ח 4
פרק ב 4
הלכה א 4
הלכה ה 5
הלכה ו 5
פרק ג 5
הלכה ב 5
הלכה ג 6
הלכה ה 6
הלכה ז 6
הלכה ט 6
פרק ד 6
הלכה ב 6
הלכה ז 6
הלכה יא 7
הלכה יב 7

פרק א

הלכה א

מפני. נ"ב צ"ל מפי:

הלכה ב

נמצא למד מלמד עד כדון כר"ע כו'. נ"ב עמ"ש על הגליון בירושלמי ערלה פ"ב ה"א ד"ה עד כדון כר"ע:

מ"ד בסוף נתן לה כסף לייעודים מעשי ידי' (שעבדה עד הייעוד) של בעלה. פי' אדונה שהוא עתה בעלה, מ"ד משעה ראשונה כו' א"כ כשמייעדה אגמ"ל דהמעות שנתן לאבי' הי' כסף קידושין ולא כסף קניין (וייעוד אירוסין עושה) ונמצא דלא הית' אמה כלל ונמצא למפרע דמעשי ידי' שעבדה עד עתה היו של אבי' וצריך הבעל לחזור ולשלם לאבי' כל מעשי ידי' שאכל עד עכשיו וע"ז דחי אפי' כמ"ד כו' וכמובן:

הלכה ה

ארכבי' על תרי ריכשי ברקי. נ"ב פי' ב' סוסים שוטים ומבוהלים ורצים מחמת בהלותם במהירות כברק ע' בבלי סנהדרין צ"ח א' אישדר לי' סוסיא ברקא דחית לי' פי' סוס הרץ במהירות כברק עש"ה ופירש"י שם צ"ע:

המטלטלין מהו שיקנו בגרירי' כו' עד תיפתר באילין כיסיא דברביא כו'. נ"ב ירושלמי ב"ק פ"ג ה"ד:

הלכה ו

ר' בא כו' בשם שמואל לזה פרה כו' ומאן דלא סבר דא מילתא לא סבר בנזיקין כלום. נ"ב דוגמת ל' זה דשמואל מצינו לו בבבלי שבת נ"ג א' אי הכי אמר אבא לא ידע במילי דשבתא ולא כלום ובחולין מ"ה ב' אי הכי אמר אבא לא ידע בטריפות ולא כלום:

הלכה ח

בחדש שבו. נ"ב צ"ל "שכן" תחת "שבו" ותיבת שכן הוא כמו שכאן וכזה שכיח בירושלמי והכוונה דאתי קרא לחדש של כאן (א"י) שיצא לח"ל:

פרק ב

הלכה א

מן ימא לטיגנא. נ"ב כל' זה ירושלמי ברכות פ"ג ה"ה:

אילו איתמר כלי יאות. נ"ב פי' הית' הקושי' נכונה במה קידשה דכיון דכלי שלה הוא אינו נותן לה דבר משא"כ סלע דרכו להתחלף שמחויב להחזירו מ"מ אין מחויב להחזיר סלע זו דייקא ויכול לתת לה סלע אחר וע"כ תו יכול לקדשה בסלע זו ויהא חייב לה עדיין החזרת סלע אחר וע' ירושלמי שביעית פ"י ה"ד שזהוב דרכו להשתנות ע"ש וע"ע ירושלמי דמאי פ"ו הלכה ח' תני רשבג"א אם החליף את המעה צריך לעשר א"ר יוסי הדא אמר כו' עש"ה:

הלכה ה

למה בגין דהוון מחמרין וקליל עליהון. נ"ב עמ"ש בגליון ירושלמי דמאי פ"ג ה"ב ד"ה ר' חגי:

הלכה ו

אבל שחט הראשון לשמו והשני שלא לשמו. נ"ב פי' דזו שאילה דהירושלמי שואל אכה"ג מה דין השני מי אמרי' דכיון דשחט הראשון לשמו נעשה השני מיתר חטאת וכשר שלא לשמו א"ד רק באופן הקדום דשחט הראשון שלא לשמו הוא דכשר כיון דהי' ראוי אז להקריבו לשמו אבל בשחט הראשון לשמו דאין השני ראוי עוד ללשמו י"ל דפסול גם שלא לשמו וד"ז יש בו פלוגתא בזבחים קי"ד ב' אי דבר שאינו כשר לשמו כשר שלא לשמו ע"ש והוזכר גם במנחות מ"ז ב' ע"ש ונשאר הירושלמי כאן בזה באיבעי' דלא איפשיטא [והא דאמר אח"ז אם כיפר הראשון כו' נשתרבב לכאן אגרא דהך דשבועות פ"א ה"ה ואין לו שייכות לכאן כלל וכדשכיח כזה בירושלמי]:

פרק ג

הלכה ב

קידש בתוך סימפון כו'. נ"ב פי' המקדש ע"מ שיתן ר' זוז מכאן ועד ל' יום וקידשה שנית תוך ל' קידושין גמורים בלי תנאי אזי אף שעברו ל' ולא נתן מ"מ היא מקודשת מפאת קידושין השניים שהיו בלא תנאי, גירש פי' גירש מתוך סימפון היינו שקידשה ע"מ כו' וגירשה תוך ל' ס"ל לתלמידוי כו' דאף דעברו ל' ולא נתן מ"מ כיון דבשעת הגירושין עדיין לא נתבטל התנאי ותנאי מילתא אחריתי הוא לכן אז חל שם גירושין ויש שם נגיעת גירושין עכ"פ לאוסרה לכהן משום ריח הגט, מת בתוך סימפון היינו אם קידש ע"מ כו' ומת תוך ל' אף שידענו וודאי שלא יתן עוד מ"מ ס"ל לר' בא דאסורה להנשא במקום ייבום עד שיעברו ל' ויתבטל התנאי בפועל וכ"ז שלא עברו ל' חשיבא מקודשת ואסורה לינשא וע' ירושלמי גיטין פ"ז ה"ג מהו שתהא מותרת לינשא עש"ה:

הלכה ג

אילו מ"ד בני פלוני יעשה דבר פלוני ויטול חפץ פלוני ושאר בני יירשו נכסיי כו'. נ"ב הוזכר מעין זה בירושלמי מע"ש פ"ה ה"ג אילו מאן דאמר פלן ברי יסב מקמת פלן ושאר נכסיי ירשו בני דילמא לא נסב עמהון:

הלכה ה

תמן יש בידו לתלוש כו'. נ"ב והוא כדאמר בבבלי דכל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי וע' ירושלמי מעשר שני פ"א ה"א ר' יודן בעי אמר לאשה משכי לי מעשר בהמה זה שתתקדשי לי בו לאחר שחיטה מאחר שיש בידו לשחוט מקודשת מכבר או לאחר שחיטה ע"ש וצ"ע דא"כ כאן נמי נימא דכיון דבידו לתלוש תחול התרומה למפרע במחובר ואי דאין חלות תרומה במחובר ה"נ אין חלות קידושין במעשר בהמה מחיים ויש לחלק בדברים ובאתי פה רק להעיר וגוף הך דאמר כאן דאומר ה"ז תרומה על המחוברין הללו לכשיתלשו מהני נזכר מזה גם בירושלמי חלה פ"ד ה"ב ר"ע מדמה לה לאומר ה"ז תרומה על פירות האלו לכשיתלשו ונתלשו:

הלכה ז

אחת משדותי מכרתי כו'. נ"ב ע' ירושלמי ב"ק פ"ח ה"ו ע"ש בפני משה ד"ה אנא הוא דטעית עש"ה דנידון דשם יש לו דמיון לדכאן:

הלכה ט

משמת בן עזאי ובן זומא בטלו השקדנים. נ"ב תיבות "ובן זומא" הם ט"ס וצריכים להמחק ע' משנה שלהי סוטה:

פרק ד

הלכה ב

שלשה הן שהן נאמנין על אתר כו'. נ"ב צ"ע מדוע לא חשיב נמי נאמנות אשה וקטן לומר מכאן יצא נחיל זה דנאמנין ג"כ רק על אתר ע' ירושלמי ב"ק פ"י ה"ב, והך דחי' הוזכר עוד בירושלמי שלהי יבמות עשו אותה כחי' שהיא נאמנת על אתר ע"ש:

הלכה ז

משם מה נכיי. נ"ב ע' ל' מה נכיי' בירושלמי ברכות פ"ט ה"ה פרוש מה הנכיי' עש"ה דהכוונה שם על ניכוי והפסד ונ' גם כאן הכוונה כן דכיון דכל הטבילה רק משום מה נכיי' היינו מה הוא מנכה ומפסיד אם טובל והטבילה רק לחומרא בעלמא דכיון שאין הפסד בדבר יש לו לטבול מהיות טוב אבל אין צריכה מדינא וע"כ לא חשוב מתקן ומותר

לטבול בשבת [וע"ע כעין ל' מה נכיי' בירושלמי כלאים פ"ט ה"ג כתי' ונשאתני ממצרים כו' יעקב כל הן דהוא "מה הוא מנכי" והפי' ג"כ מה הוא מפסיד ע"ש] והא דאמר מה עבד לה ר' אבוה פתר לה משום מה בכך הכוונה ג"כ דהטבילה רק משום מה בכך כלומר מה הפסד שיטבול אבל אינה צריכה מדינא וכל' זה בירושלמי יבמות פי"ו ה"ה או נימר משום מה בכך היינו דמה שחקר ר' טרפון אחרי עדותו הי' רק משום מה בכך איבל לא דבעי דרישה וחקירה מדינא עש"ה:

הלכה יא

ר' יודן כו' עבד חדי מתניין הכן. נ"ב נ' דצ"ל עבר תחת עבד והיינו שהעביר מלמד אחד על כך היינו עבור שלא היתי' אשתו עמו באותו מקום:

הלכה יב

ומצמיח לי' פריטין. נ"ב צ"ל ומצמית תחת ומצמיח והפי' שהי' אוסף לו פרוטות וכזה בירושלמי סוכה פ"ה ה"א מיעול מצמתא קפלא היינו לאסוף הקהל וכפי' היפה מראה שם וכן בירושלמי פאה פ"ח ה"ו עד דהוא מצמיח להון פי' עד שמאסף אותם ע"ש וכזה הוא עוד בכ"ד בירושלמי ל' מצמית על אסיפה:

תושלב"ע.